

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCA 26. KEZELŐKÖZSÉG NEM KÖLÖNK VISSZA. CSAK BÉRMENYES LEVELEKET FOGADUNK EL. ELŐFIZETÉSI DÍJ. Védjékre postán v. helyben házhoz hordva...

EGYETÉRTÉS

Ez az újságpéldány fertőtlenítve van.

A helyzetéről.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök tegnap és ma tanácskozott a felségével a helyzetéről, s ma visszautazott Bécsből Budapestre. Hogy a királynak minő választ hozza haza, az izgatott várakozásban és zavarban lévő szabadelvű párt számára, azt ebben a pillanatban még nem tudjuk.

A P. L. állítólag legjobb forrásból merített értesülés alapján ugyanis a következőket táviratoztatta magának: «Nem felel meg a valóságnak az, hogy gróf Szapáry Gyula azért jött Bécsbe, hogy a kabinet nevében felhatalmazást eszközöljön ki a kötelező polgári házasságra vonatkozólag a parlamentben teendő kötelező nyilatkozatra s hogy e meghatalmazás megtadása esetére pedig bejelentse az egész kabinet lemondását. Gróf Szapáry inkább arról értesítette a királyt, hogy a kormány az ismeretes három törvényre vonatkozólag a király legfelsőbb jóváhagyásával teli ígéretet tesz, az egész kormány a szabadelvű párt egy tekintélyes része ezenkívül meg a kötelező polgári házasságra vonatkozó kötelező ígéretet is követeli. Ha a korona megadja belemegyezést ilyen ígéretre, akkor biztosítható a jelenlegi kabinet számára az egész szabadelvű párt támogatása. De ha a király belemegyezést meg nem adja, akkor a szabadelvű párt egy része a kormány ellen fordul és mint-hogy a kormány, mielőtt az egyesült ellenzégi pártok meg a szabadelvű párt része által is megértsődnek, nem tarthatná fenn magát; ez esetben egyáltalán föl se akarja venni a harcot, hanem inkább azonnal visszalép.»

A kormány német nyelvű lapjának ez a közleménye vagy a viszonyoknak nem ismeréséből, vagy a szándékos félrevezetés tendenciájából ered. Mert — és ezt mi is a legjobb forrásból vett értesülés alapján írhatjuk — gróf Szapáry Gyula nem azért ment föl Bécsbe, hogy a szabadelvű párt egy frakciójának nézetéről referáljon a királynak, hanem azért, hogy előterjesztést tegyen a kabinet megállapodásairól, s azokra nézve kikérje a korona jóváhagyását. És se az nem lehet, hogy a kabinet annyi tanácskozás után ne jutott volna megállapodásra a házassági jog reformálásának precíz alapelveire nézve, de az, hogy a kabinet e megállapodása se terjesztetett volna a király elé, se az, hogy azokra nézve ki ne kéretnék a király hozzájárulása. Mind ennek ép az ellenkezője áll. És minthogy folytonosan a kötelező polgári házasságot emlegetik, megjegyzendő itt, hogy nem a kötelező polgári házasságról, hanem a házassági jognak azt is magában foglaló reform...

málásáról, s a házassági ügyekben való polgári jurisdikcióról van szó. A kabinet erről tanácskozott volt, s erre nézve történtek megállapodások. Az idézett lap bécsi távirata azt is hangsúlyozza, hogy a kormány ragaszkodik ahhoz az ígéretéhez, melyet az ismeretes három törvényre nézve a király jóváhagyásával tett. E három törvény tudvaleg, a részleges polgári anyakönyvezésre, a zsidó vallás recipiálására és a vallások szabad gyakorlására vonatkozik. Egyenesen a közvélemény félrevezetésére irányult csak annak hangsúlyozása, hogy ezeket nézve a kormány a király jóváhagyásával teli ígéretet. Különösen, a mi a vallás szabad gyakorlatát illeti, a kormánynak ideje se volt arra, hogy teli ígéretet megvnyerje a király jóváhagyását, mert tudvaleg várhatóan, hirtelenlenség határozta el magát a szabadelvű párt az Irányi Dániel határozati javaslatának elfogadására.

A válság mostani állapotáról szóló hírek zavaróbbá nehez lenne kibontakozni. Anynyi azonban kétségtelen, hogy a szabadelvű párt a bomlás küszöbén áll. Az oly sokszor büszkén hangzott elvi egyértelműség szétmállott, s a különböző frakciók éles ellentétben állanak egymással. Hanem azért az éles ellentét mellett is nagyon könnyen megeshetik, hogy a szabadelvű párt a hatalom kedvéért fölföldözze az elveket, s megtalálja valami liberális csafranggal körülvevett kompromisszumban a további egyetértés eszközeit. Ma még fennek hirdetik a szabadelvűséget s harcias hangon beszélnek a liberális irányzat mellett; de azért megtörténhetik, hogy holnap valamennyien meghuzzák magukat a liberális frázisok leple alatt a reakció mellé, vagy legalább is nagyon kevesen lesznek azok, kik a hatalom árnyékának üdvösségét odahagyják.

A mi álláspontunk tiszta és világos. Kifejtettük ezt akkor, a mikor minden kétértelműséget kizáró határozottsággal elmondtuk, hogy mit akarunk. Reformokat akarunk azon az egész vonalon, melyet a függőben lévő egyházpolitikai kérdések érintenek. És reformokat akarunk, nem pedig íres ígéretek. Akarjuk az általános választádszabadságot, minden vallás egyenjogúságát, a menynyben ez nem ellenkezik az állami érdekekkel; akarjuk az általános polgári anyakönyvezést és akarjuk a kötelező polgári házasságot, jobban mondva: a házassági jog egyöntetű reformálását és a házassági ügyekben a polgári jurisdikciót.

Bármint hozzon a közel jövő, megmaradunk ezek mellett. Mert csak ezek az intézmények felelnek meg az igazi szabadelvűségnek. És mert ezek mellett az intézmények mellett tartjuk lehetségesnek a vizslyok elosztását. És mert ezeknek...

az intézményeknek megalkotását ma már az állami szuverenitás érdeke követeli. A szabadelvű pártban a zavaros államból való kibontakozás utjában hangzó frázisokra burkolt kompromisszumokban fogják keresni. Alkalmassint meg is találják, ha akarják. De ilyenekről csak ámitani fogják a nemzet közvéleményét, a mely könnyen fölismerheti majd az alakoskodást. Már most is láthatjuk az alakoskodásra irányzott törekvéseket. Mi mindenesetre tudni fogjuk kötelességünkét.

Budapest, nov. 7. A függetlenségi és egyenlőségpárt első alelnöke Thaly Kálmán, ezen állásáról való lemondási szándékát bejelentette a pártnak. A lemondás oka az, hogy történelmi tanulmányával való elfoglaltsága miatt nem fordíthat az alelnöki teendők ellátására annyi időt, a mennyit kívánna. Különben is ezen tiszttel már két ízben csak is Irányi Dániel mellett és óhajtatására vállalta el. A párt tagjai azonban mindent el fognak követni a lemondás visszavételére, a mi ha nem sikerülne, úgy nem csak az elnök, hanem az első alelnök megválasztása is rövid időn megtörténik.

Az ellenzégi pártok fuziójának előkészítésére vonatkozó értekezletről ad hírt a N. W. Abendblatt budapesti sürgőnye s az értekezleten jelen voltak között megemlíti Eötvös Károly országgyűlési képviselőt is. A mint mi értesülünk, a hírek Eötvös Károlyra vonatkozó része híján van minden alapnak.

A VÁLSÁG. A szabadelvű pártból.

A szabadelvű párti kör helyiségei zsibongó mély, kashoz hasonlítottak ma este. Szokatlanul nagy számmal gyűltek össze a pártnak tagjai s lázas érdeklődéssel vitatkoztak a politikai helyzetéről. Várva várták, nem hoz-e a táviró Bécsből valamely újabb hírt. Az a tudósítás, hogy a miniszterelnök minden eredmény nélkül tér vissza s bejárja, mind határoz a szabadelvű párt, mielőtt döntő lépésre szánna el magát, sokaknál nem talált hitelt. Az előzmények után egyebire voltak elkészülve, arra tudniillik, hogy a miniszterelnök vagy lemond, vagy a király hozzájárulását hozza magával a kötelező polgári házassághoz. A mint azonban a dolgok fejlődtek, most már — a mint a pártban egyik tekintélyes tagja megjegyezte — nem a korona, hanem a párt kezébe van téve a döntés. Vagyis a szabadelvű pártnak kell a fölött nyilatkoznia, vajon feltétlenül ragaszkodik-e a kötelező polgári házasság eszméjéhez s csakis oly kormányt támogat, a mely ezt az eszmet írja zaslárára, avagy meghajolva a korona ellenzése előtt, kevessebbel is hajlandó beérni? Ez a kérdés fog voltaképpen napirendjén lenni a párt legközelebbi értekezletének és mindenki érzi és tudja, hogy bármint döljön is el a koczka, messze kihatóak lesznek a párt állásfoglalásának következtései. Ma már alig foroghat fenn egybíránt kétség arra nézve, hogy a szabadelvű párt, elenyésző minori...

tástól eltekintve, ragaszkodni fog a kötelező polgári házasságnak a kormány-programba való fenntartásához s csakis oly kormányt fog további bizalmával megajándékozni, a mely ezen az elvi alapon áll. Hogy mik lesznek ezen előrelátható elhatározásnak következtései, arról sok beszéd folyt ma a szabadelvű párti körben. A sötébben itélők már-már feltűnni látták az új utómotán miniszteriumot, a mely felszavatva az országgyűlést, új választásokat rendel el s a maga képre alakítja meg a többséget. Mások meg úgy nyilatkoztak, hogy az adott politikai viszonyok közt jóformán kizártnak tekinthető az országgyűlés feloszlása, s a dolgok valószínű továbbfejlődése az lesz, hogy a Szapáry-kormány, ha nem képes megvnyerni a király beleegyezését a kötelező polgári házasságra vonatkozó kijelentéshez, lemond, az utána következő miniszteriumot, ha más alakra helyezkedik, lejt a képviselőház többség és ez így történik mindaddig, míg a parlamenti rendszer természetének megfelelően elvgre is érvényesülni fog a többség akarata. Az a feltevés, hogy az új kormány alakításával esetleg Tisza Kálmán bizatnék meg, a kinek benső politikai barátai a legerélyesebben kardoskodnak a kötelező polgári házasság mellett, nem talált hitelt a szabadelvű párt körben. Állítólag maga Tisza is úgy nyilatkozott volna, hogy ő most lehetetlen, ezeket a kérdéseket katolikus kormányelnöknek kell megoldani. A főrendiház ellentétására is rámutattak némelyek, de ezzel szemben úgy vélekedtek a párt kiváló tagjai, hogy mielőtt a korona s a képviselőház majdnem pártkülönbség nélkül komolyan akarja a dolgot, engedni fog a főrendiház és pedig annyival inkább, mert nyílt titok, hogy még a főpapság is előbb kész belenyugodni, ha már egyáltalán nem kerülhet ki a kötelező, mint a fakultatív polgári házasságra, a mely utóbbit egyházi szempontból lealázónak itéli. Összefoglalva a mondottakat, a mai nap nem hozta meg azt, a mit legelőbb vártak, az első döntő lépést a kibonyolódás felé, s ez a lépés csak a szabadelvű párt legközelebbi értekezletére helyezhető kilátásba.

A pesti Lloyd-társulat körében, mint értesülünk, általános megrökönyödést okozott a P. Lloyd-nak vasárnapi cikkke a kormányválságról. Ezekben a körökben különben már régebben rossz szemmel nézik, hogy a társaság tulajdonát képező lapot mielőtt használja fel a lap főszerkesztője a személyes politikára, melyet állandóan a kormány-érdekek, illetőleg miniszterelnöki manőverek, szolgálataiba állít. Ezt az érzést a téloptóig fokozta a vasárnapi cikk, mert az illető körök mindenkor különös sülyt fektettek arra, hogy épen egyházpolitikai kérdésekben a P. Lloyd mindekor a liberális hűségű vagyonyos álláspontját képviselve s rendkívül kellemetlen meglepetést szerzett nekik, hogy ez a lap ilyen kérdésben a kormánypártnak szabadelvű részét igyekszik megfélemlíteni. Legközelebb lépéseket is szándékoznak tenni, hogy a P. Lloyd főszerkesztőjének viszonyát a társasághoz bizonyos tekintetben «tisztabba hozzák».

A szabadelvű párt s a válság előzményei.

— Az Egyetértés eredeti közleménye. — nov. 7. Az országgyűlési szabadelvű párt köréből vették a miniszterválság előzményeiről és mai stádiumáról a következők értesítéseket: A szabadelvű párti kör helyiségei zsibongó mély, kashoz hasonlítottak ma este. Szokatlanul nagy számmal gyűltek össze a pártnak tagjai s lázas érdeklődéssel vitatkoztak a politikai helyzetéről. Várva várták, nem hoz-e a táviró Bécsből valamely újabb hírt. Az a tudósítás, hogy a miniszterelnök minden eredmény nélkül tér vissza s bejárja, mind határoz a szabadelvű párt, mielőtt döntő lépésre szánna el magát, sokaknál nem talált hitelt. Az előzmények után egyebire voltak elkészülve, arra tudniillik, hogy a miniszterelnök vagy lemond, vagy a király hozzájárulását hozza magával a kötelező polgári házassághoz. A mint azonban a dolgok fejlődtek, most már — a mint a pártban egyik tekintélyes tagja megjegyezte — nem a korona, hanem a párt kezébe van téve a döntés. Vagyis a szabadelvű pártnak kell a fölött nyilatkoznia, vajon feltétlenül ragaszkodik-e a kötelező polgári házasság eszméjéhez s csakis oly kormányt támogat, a mely ezt az eszmet írja zaslárára, avagy meghajolva a korona ellenzése előtt, kevessebbel is hajlandó beérni? Ez a kérdés fog voltaképpen napirendjén lenni a párt legközelebbi értekezletének és mindenki érzi és tudja, hogy bármint döljön is el a koczka, messze kihatóak lesznek a párt állásfoglalásának következtései. Ma már alig foroghat fenn egybíránt kétség arra nézve, hogy a szabadelvű párt, elenyésző minori...

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI. DALSIKNY-UTCA 1. HIRDETÉSEKET ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVEZ A KIADÓHIVATAL. PÁRISBAN (folytatásból): John F. Jones & Co. 31 bis, Faub. Montmartre. Frankfortban: J. B. Baer & Co. 11, de la Tára. Berlin: Danneberg 1. I. Kumpfgasse Nr. 7. Mosca: Rudolf Solerstraße Nr. 2. Haastaton és Vojer: I. Wallischgasse 1. Opatk: A. Stubenbasi Nr. 2. Szent Péter: Henrik, L. Wollze Nr. 14. Herold: Alajos, L. Wollze Nr. 25. Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12. és valamennyi hirdetői iroda.

A legelső erdélyi szinigazgató. (Az erdélyi szinészet százéves jubileuma.) November 11-én száz éve, hogy Kolozsvárt az első magyar szinész társaság megkezdte előadásait. De nem ez kezdete az erdélyi magyar szinészet történetének. Még egy századdal előbb 1650-1706-án élt a legelső erdélyi szinigazgató, Felvinczy György.

A tizenhetedik század vége felé az erdélyi nemzeti család vezéregényei körében a naplósítás valóságos divattá vált. Tehetsége, környezete vagy ösztönözései szerint e naplósírók egymelmlyike valóban nagyjelentőségű politikai események avagy érdekes társadalmi jelenségek rajzát örökíté meg emlékirataiban. A naplósírók nagy tömege azonban megfigyelő érzékenek módjára avagy összeköttetéses primitív volta miatt, csak oly adatokat örökített az utóemzedekre, melyekből alig kalászkodhat ki egy-egy szikla az egykor társadalmi, művészeti avagy állami élet megismeréséhez.

Általános jelenség gyanánt észlelhető e naplósíróknál a tárgyhiány, illetőleg azon előrelátó érzékhiánya, a melylyel ki tudták volna szemelni a közpári események sorából azon egyedekeket, melyek a későbbi nemzedékeket is érdekelni képesek. A többi feledéstől meg nem mentett érdekeséggel egyetemben veszett el ilyenek a kolozsvári naplósírók avagy érdekes alakjának emléke: Felvinczy György, ki kölleményeivel «örömbanban» több évtizedig volt mulattatója a kolozsvári kurjának és fedelméi udvarnak. A tárgyhiányban s nyilvánvalóan az erdélyi szinigazgató, ki rögtönzött «dalaival a magyar irodalom utolsó dalnok» címűt érdemli ki, azon Felvinczy György, kitől a legelső magyar világi szinpad számára készült szinművet bírják és a lit a magyar szinművészet naplósírója gyanánt tiszteljük — nem tartatlak érdekesnek megemlékezni a krónikáink!

A hagyomány is Felvinczy Györgyöt igen keveset tartott fenn. Ezt is a családi kegyelet révén bírják csak és nem a naplósíró közei által. Állítólag a Felvinczy-család ősi fészében született hősünk: Tordán s Kolozsvárt látogató az iskolákban. Irodalmi munkásságának sokoldalúsága arra enged következtetni, hogy oly sikerrel végezte ijtókorai tanulmányait. Az erdélyi helytartótanács lelkésztáborában őráztt és L. Lipót császár s királyhoz beszerült könyörgő levele szerint Felvinczy György alacsony származású szülőtől eredt, sőt azoktól is korán árván hagyatva, mint csecsemő: itt-ott jó pénzből segélyt, adó- és katonamentességet, közterhektől való felszabadítást s az adószedők és hitelek záklátásai ellenben védelelet, adóssági lassankint törlesztése s éllelem megkeresése végett pedig engedélylevelet kért versbe foglalt érkezős és tisztességes komikái, tragodjai játékok és bohózatok (comedia) Magyarország és Erdély területén való bemutatására.

szívből származó emberek által tápláltatott és neveltetett föl. Tanulmányait a kolozsvári unitárius kollégiumban végezte, honnan 1669 május 1-én a torozsói iskolához ment el tanonként. Itt maradt 1671 május 1-ig s mint kiváló tanító említették az iskola naplójában. Torozsokórról visszatért a kolozsvári kollégiumba, hol kiváló tehetségei méltánlásul a következő évben május 27-én iskolai főnöknek (senior) és a szintaxisták tanítójává tettelet. Ezen fontos hivatásában csak egy évig maradt, miután egy szerelmi kaland miatt 1673-ban el kellett hagynia a kollégiumot s mint földöntúli szegénynek kellett új pályát kezdenie.

Ekkor fogantott meg agyában az első magyar szinművészet terve! Az őszinte embereket jellemző naivitással írja le, «hogy háza, jószágja nem volt soha, jelenben pedig annyira sines ingatlana, mint a tenyere, vagy a hova, mint sajátjára lapát letyeg, avagy fejét lehajthassa.»

Egész élete tartama alatt mások hajlékában, idegenek házfődele alatt elősködött mindezeidig: pedig hát nem a szorgalom hiányán mult vagyontalanná való maradás. Szavai őrsítésével felhozta, hogy némi nyelvismeretével is bír a közhaználban lévő latin nyelvben, de — ugymond — a mennyire az emle, a sors mostoha szeszélye két-annyira nyomta alá, mert kétszer a tatárok s ugyancsak kétszer a labancok által minden házi holmijától, igaz lovaitól stb. megfosztatott elanygyra, hogy annyira sem maradt, a mivel testét befédhesse és megoltalmazhassa a hideg ellen; sőt egy ízben a tüzvész is megkörösiottta, mely csapások után az isten különös gondviselése nélkül nem is remélte a nyomorúság porából többé felemelkedni. Szenevedett kárai folytán kibonyolítottan adósságokban merülten hitelezőnek adott erős kötelezési folytán annyira zaklatónak szent, hogy három élő gyermekét szülőföldén idegenek gondviselésére biza, áldott állapotban lévő nejével együtt bujdosóválon, elvánszorgott ama «nagy-távolságból a császári és királyi felség ajtaján kopognatni és lábai elé borulni.»

Szívhezszóló őszinteséggel tárja fel helyzetét, elmondván, hogy eladott házholmijok árából szerették meg utraindulásuk előtt néhány napra való élelmeket, a mi elfogyván, mihamar koldulva és kéregéve tartották fenn magukat, a császári és királyi székelyet eléve azonban, immár az éhség miatt csak nem elvesznek. Mint igazolt kolozsvári lakos nevével együtt beadott könyörgő levelében...

szívből származó emberek által tápláltatott és neveltetett föl. Tanulmányait a kolozsvári unitárius kollégiumban végezte, honnan 1669 május 1-én a torozsói iskolához ment el tanonként. Itt maradt 1671 május 1-ig s mint kiváló tanító említették az iskola naplójában. Torozsokórról visszatért a kolozsvári kollégiumba, hol kiváló tehetségei méltánlásul a következő évben május 27-én iskolai főnöknek (senior) és a szintaxisták tanítójává tettelet. Ezen fontos hivatásában csak egy évig maradt, miután egy szerelmi kaland miatt 1673-ban el kellett hagynia a kollégiumot s mint földöntúli szegénynek kellett új pályát kezdenie.

Ekkor fogantott meg agyában az első magyar szinművészet terve! Az őszinte embereket jellemző naivitással írja le, «hogy háza, jószágja nem volt soha, jelenben pedig annyira sines ingatlana, mint a tenyere, vagy a hova, mint sajátjára lapát letyeg, avagy fejét lehajthassa.»

Egész élete tartama alatt mások hajlékában, idegenek házfődele alatt elősködött mindezeidig: pedig hát nem a szorgalom hiányán mult vagyontalanná való maradás. Szavai őrsítésével felhozta, hogy némi nyelvismeretével is bír a közhaználban lévő latin nyelvben, de — ugymond — a mennyire az emle, a sors mostoha szeszélye két-annyira nyomta alá, mert kétszer a tatárok s ugyancsak kétszer a labancok által minden házi holmijától, igaz lovaitól stb. megfosztatott elanygyra, hogy annyira sem maradt, a mivel testét befédhesse és megoltalmazhassa a hideg ellen; sőt egy ízben a tüzvész is megkörösiottta, mely csapások után az isten különös gondviselése nélkül nem is remélte a nyomorúság porából többé felemelkedni. Szenevedett kárai folytán kibonyolítottan adósságokban merülten hitelezőnek adott erős kötelezési folytán annyira zaklatónak szent, hogy három élő gyermekét szülőföldén idegenek gondviselésére biza, áldott állapotban lévő nejével együtt bujdosóválon, elvánszorgott ama «nagy-távolságból a császári és királyi felség ajtaján kopognatni és lábai elé borulni.»

Szívhezszóló őszinteséggel tárja fel helyzetét, elmondván, hogy eladott házholmijok árából szerették meg utraindulásuk előtt néhány napra való élelmeket, a mi elfogyván, mihamar koldulva és kéregéve tartották fenn magukat, a császári és királyi székelyet eléve azonban, immár az éhség miatt csak nem elvesznek. Mint igazolt kolozsvári lakos nevével együtt beadott könyörgő levelében...

szívből származó emberek által tápláltatott és neveltetett föl. Tanulmányait a kolozsvári unitárius kollégiumban végezte, honnan 1669 május 1-én a torozsói iskolához ment el tanonként. Itt maradt 1671 május 1-ig s mint kiváló tanító említették az iskola naplójában. Torozsokórról visszatért a kolozsvári kollégiumba, hol kiváló tehetségei méltánlásul a következő évben május 27-én iskolai főnöknek (senior) és a szintaxisták tanítójává tettelet. Ezen fontos hivatásában csak egy évig maradt, miután egy szerelmi kaland miatt 1673-ban el kellett hagynia a kollégiumot s mint földöntúli szegénynek kellett új pályát kezdenie.

Ekkor fogantott meg agyában az első magyar szinművészet terve! Az őszinte embereket jellemző naivitással írja le, «hogy háza, jószágja nem volt soha, jelenben pedig annyira sines ingatlana, mint a tenyere, vagy a hova, mint sajátjára lapát letyeg, avagy fejét lehajthassa.»

Egész élete tartama alatt mások hajlékában, idegenek házfődele alatt elősködött mindezeidig: pedig hát nem a szorgalom hiányán mult vagyontalanná való maradás. Szavai őrsítésével felhozta, hogy némi nyelvismeretével is bír a közhaználban lévő latin nyelvben, de — ugymond — a mennyire az emle, a sors mostoha szeszélye két-annyira nyomta alá, mert kétszer a tatárok s ugyancsak kétszer a labancok által minden házi holmijától, igaz lovaitól stb. megfosztatott elanygyra, hogy annyira sem maradt, a mivel testét befédhesse és megoltalmazhassa a hideg ellen; sőt egy ízben a tüzvész is megkörösiottta, mely csapások után az isten különös gondviselése nélkül nem is remélte a nyomorúság porából többé felemelkedni. Szenevedett kárai folytán kibonyolítottan adósságokban merülten hitelezőnek adott erős kötelezési folytán annyira zaklatónak szent, hogy három élő gyermekét szülőföldén idegenek gondviselésére biza, áldott állapotban lévő nejével együtt bujdosóválon, elvánszorgott ama «nagy-távolságból a császári és királyi felség ajtaján kopognatni és lábai elé borulni.»

Szívhezszóló őszinteséggel tárja fel helyzetét, elmondván, hogy eladott házholmijok árából szerették meg utraindulásuk előtt néhány napra való élelmeket, a mi elfogyván, mihamar koldulva és kéregéve tartották fenn magukat, a császári és királyi székelyet eléve azonban, immár az éhség miatt csak nem elvesznek. Mint igazolt kolozsvári lakos nevével együtt beadott könyörgő levelében...

szívből származó emberek által tápláltatott és neveltetett föl. Tanulmányait a kolozsvári unitárius kollégiumban végezte, honnan 1669 május 1-én a torozsói iskolához ment el tanonként. Itt maradt 1671 május 1-ig s mint kiváló tanító említették az iskola naplójában. Torozsokórról visszatért a kolozsvári kollégiumba, hol kiváló tehetségei méltánlásul a következő évben május 27-én iskolai főnöknek (senior) és a szintaxisták tanítójává tettelet. Ezen fontos hivatásában csak egy évig maradt, miután egy szerelmi kaland miatt 1673-ban el kellett hagynia a kollégiumot s mint földöntúli szegénynek kellett új pályát kezdenie.

Ekkor fogantott meg agyában az első magyar szinművészet terve! Az őszinte embereket jellemző naivitással írja le, «hogy háza, jószágja nem volt soha, jelenben pedig annyira sines ingatlana, mint a tenyere, vagy a hova, mint sajátjára lapát letyeg, avagy fejét lehajthassa.»

Egész élete tartama alatt mások hajlékában, idegenek házfődele alatt elősködött mindezeidig: pedig hát nem a szorgalom hiányán mult vagyontalanná való maradás. Szavai őrsítésével felhozta, hogy némi nyelvismeretével is bír a közhaználban lévő latin nyelvben, de — ugymond — a mennyire az emle, a sors mostoha szeszélye két-annyira nyomta alá, mert kétszer a tatárok s ugyancsak kétszer a labancok által minden házi holmijától, igaz lovaitól stb. megfosztatott elanygyra, hogy annyira sem maradt, a mivel testét befédhesse és megoltalmazhassa a hideg ellen; sőt egy ízben a tüzvész is megkörösiottta, mely csapások után az isten különös gondviselése nélkül nem is remélte a nyomorúság porából többé felemelkedni. Szenevedett kárai folytán kibonyolítottan adósságokban merülten hitelezőnek adott erős kötelezési folytán annyira zaklatónak szent, hogy három élő gyermekét szülőföldén idegenek gondviselésére biza, áldott állapotban lévő nejével együtt bujdosóválon, elvánszorgott ama «nagy-távolságból a császári és királyi felség ajtaján kopognatni és lábai elé borulni.»

Szívhezszóló őszinteséggel tárja fel helyzetét, elmondván, hogy eladott házholmijok árából szerették meg utraindulásuk előtt néhány napra való élelmeket, a mi elfogyván, mihamar koldulva és kéregéve tartották fenn magukat, a császári és királyi székelyet eléve azonban, immár az éhség miatt csak nem elvesznek. Mint igazolt kolozsvári lakos nevével együtt beadott könyörgő levelében...

Aranyas szálloda.
M. Kir. Operaház.
Várszínház.
Róma Kávéház.
Kuthy Vincze.
Herzmann-féle Orpheum.
Les Diez's.
István főherceg szálloda.
Holzwarth Continental szálloda.
Orient szálloda.
Vadászkürt szálloda.
London szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Központi szálloda.
Főherceg szálloda.
Erzsebet szálloda.
Pannónia szálloda.
Nemzeti szálloda.
Marchall - szálloda az Angol királynéhoz.
Walter Fehérlő szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

M. Kir. Operaház.
Várszínház.
Róma Kávéház.
Kuthy Vincze.
Herzmann-féle Orpheum.
Les Diez's.
István főherceg szálloda.
Holzwarth Continental szálloda.
Orient szálloda.
Vadászkürt szálloda.
London szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Aranyas szálloda.
Központi szálloda.
Főherceg szálloda.
Erzsebet szálloda.
Pannónia szálloda.
Nemzeti szálloda.
Marchall - szálloda az Angol királynéhoz.
Walter Fehérlő szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Aranyas szálloda.
Központi szálloda.
Főherceg szálloda.
Erzsebet szálloda.
Pannónia szálloda.
Nemzeti szálloda.
Marchall - szálloda az Angol királynéhoz.
Walter Fehérlő szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Aranyas szálloda.
Központi szálloda.
Főherceg szálloda.
Erzsebet szálloda.
Pannónia szálloda.
Nemzeti szálloda.
Marchall - szálloda az Angol királynéhoz.
Walter Fehérlő szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Aranyas szálloda.
Központi szálloda.
Főherceg szálloda.
Erzsebet szálloda.
Pannónia szálloda.
Nemzeti szálloda.
Marchall - szálloda az Angol királynéhoz.
Walter Fehérlő szálloda.
Magyar király szálloda.
Ringer 2. korona-szálloda.
Hungaria szálloda.

Fourtelnyet
méterenkint 85 krtól.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
Budapest, Thonet-udvarban

